

Kantaja: Suomen Palomiesliitto SPAL ry.

Vastaaaja: Suomen Erityisteknisten Liitto SETELI ry.

Todistajat ja todistusteemat:

Entinen puheenjohtaja, palo esimies Jorma Kalevi Jokinen

(2309 *are not*)

- 1) Kanteen velkomuksen peruste.
- 2) Toiminnanjohtaja Heikki Saksan työsopimus.
- 3) Lakkojärjestön vastuu.
- 4) Oliko tarkoitus, että SETELI ry. vastaa toiminnanjohtaja Saksan oikeudenkäyntikuluista.
- 5) Lakko-ohjeet.

1999

OIKEUS KÄSITTELYÄ

Setel' X R K

Helsingin käräjäoikeus
2.-osasto

Aineisto 30.9.99

Kantaja: Toiminnanjohtaja Heikki Saksa.

Vastaja: Suomen Erityisteknisten liitto SETELI ry.

Asia: 99/4064.

Kirjallinen täsmennys Käräjäoikeuden yhteen-
vetoon 27.8.1999. Toimitettu Saksalle.
Valmisteluistunto 30.9.1999.

1. Asianosaiskelpoisuus.

SETELI ry. on ns. kiinteä ammattikuntaperiaatteelle rakentuva
ammattiliitto. Saksa ei ole SETELI ry:n jäsen. Päätös-
valta SETELI ry:n asioihin on ainoastaan liiton jäsenillä.

SETELI ry:n jäsenyys syntyy ainoastaan liittymällä SETELI ry:n alayhdistykseen tai suoralla SETELIN henkilöjäsenyydellä. Saksa oli 20.6.1996 asti SPAL ry:n jäsen ja sitä kautta SETELI ry:n jäsen. Nyt hän ei ole jäsen kummassakaan. Saksa on työsuhteessa SPAL ry:hyn. Työsuhde määräytyy työ sopimuslain perusteella. Se on Saksan ja Saksan työnantajan SPAL ry:n välinen yksityinen työ sopimussuhde. Sillä ei ole mitään tekemistä yhdistyslain tarkoittaman SETELI ry:n jäsenyyden kanssa.

Saksa on liiton ulkopuolinen henkilö. Liiton ulkopuolisen henkilön työpaikalla ei ole merkitystä. Esimerkiksi SETELIN toisen jäsenliiton LUOTSILIITON toimistonhoitajan kohdalla, joka on työsuhteessa SETELIN jäsenyhdistykseen, on todettu, ettei hän voi olla LUOTSILIITON edustajana SETELISSÄ, koska hän ei ole SETELIN jäsen.

Päätösvaltaa liiton hallintoelinten kokouksissa käyttävät läsnäolevat liiton jäsenet. Tätä on poikkeuksetta noudatettu liiton perustamisesta lukien.

Liiton jäsenen edustaminen asiamiehen välityksellä eli valtakirjamenettely ei ole liiton säännöissä sallittu. Päätösvalta on rajattu yhdistyslain mukaisesti kokouksessa läsnäoleville liiton jäsenille.

Saksan valinta liiton hallituksen varapuheenjohtajaksi 1997-1999 oli lain ja liiton sääntöjen vastaisena mitätön.

Tämän laittoman ja mitättömän valinnan perusteella ei ole koskaan syntynyt, eikä ole voinutkaan syntyä mitään laillis- ta asianosaiskelpoisuutta, eikä kanneoikeutta liiton asioihin. Saksalla ei ole ollut kanneoikeutta.

Saksalla ei ole asianosaiskelpoisuutta millään tavalla myöskään SPAL ry:n työntekijänä. SPAL ry. oli puheenjohtajansa johdolla yksimielisesti hyväksynyt SETELI ry:n syyskokouksen 1998 päätökset, joista Saksa liittoon kuulumattomana nyt riitelee. Kun SPAL ry:llä itsellään ei ole asiassa kanneoikeutta, niin ei tätä kanneoikeutta missään tapauksessa voi olla Saksalla päätöksiin sidotun SPAL ry:n puolesta.

Saksa ei ole maksanut SETELI ry:lle jäsenmaksua SPAL ry:n kautta, eikä suoraan. Hän ei ole millään tavalla osallinen SETELIN talousarvioon 1999, jota hänen kanteensa koskee. Muut Saksan asiat ovat kanteen luvattoman laajentamisen piirissä. Saksalla ei ole kanneoikeutta talousarvioon, eikä jäsenmaksuun, jota hän ei maksa, eikä liiton ulkopuolisena kuulukaan maksaa. Palomiesliitto SPAL on yksimielisesti osallistunut päätöksiin ja niihin sidottu, eikä tätä olekaan kiistetty. Saksalla ei ole oikeussuojan tarvetta.

2. Työttömyyskassan jäsenyys.

Saksa on liittynyt 14.5.1997 Eriyisteknisten työttömyyskassaan yksittäisjäseneksi, jolloin hän on vahvistanut sen, ettei halua olla SPAL ry:n jäsen, vaan pysyä liiton ulkopuolella. (Ks. myös Lakimiesliiton faxit)

3. Jäsenyyden edellytykset.

SETELI ry. on liittojen liitto. SETELI ry. ei ole perustamisensa (1982) jälkeen hyväksynyt yhtäkään henkilöä henkilöjäsenekseen. Vain SETELIN viisi perustajajäsentä ovat yhdistyslakiin perustuen säilyttäneet liiton henkilöjäsenyyden.

SETELIN jäsenyys on tahdottu säilyttää tiukasti eritystekni- sessä ammatissa toimivien amattijärjestöjen ammattiliittona.

Saksaa ei tämän mukaisesti olisi hyväksytty SETELIN henkilöjäseneksi, mikäli hän sitä olisi hakenut. Saksa liittyi koulutusohjansa mukaisesti Lakimiesliiton jäseneksi. Saksan esittämällä uravalinnalla tai koulutodistuksilla ei ole asianosaiskelpoisuuden kanssa mitään merkitystä. Vain SETELIN jäsenyydellä on, ja sitä Saksalla ei ole ollut. Todettakoon, että yhdistyksen jäsenyys vaatii aina konkreettisen yhdistyksen päätöksen. Kenelläkään ei ole subjektiivista oikeutta yhdistyksen jäsenyyteen. Saksa on ammattijärjestön työntekijä. Ammattijärjestöjen työntekijöillä on oma järjestönsä.

4. Tieto Saksan jäsenyydestä.

Saksaa ei olisi koskaan liiton ulkopuolisena valittu SETELIN hallituksen jäseneksi, mikäli asia olisi ollut liiton ja sen edustajakokouksen tiedossa 1997. Tämän jutun yhteydessä selvinnyt Saksan laitton hallituksen varapuheenjohtajuus ei olisi toteutunut.

SETELI on saanut lakimiesliitolta ja lakimiesliiton työttömyyskassalta tiedot Saksan jäsenyyksistä. Saatujen tietojen mukaan Saksa on erotettu molemmista 1.1.1998 lukien. Koska työttömyyskassa on sittenkin tarkentanut ilmoitustaan, tullaan asia jättämään asianomaisten viranomaisten selvitettäväksi.
(Lakimiesliiton faksit)

Kun Saksan laitton valinta varapuheenjohtajaksi tuli ilmi, SETELI ryhtyi välittömästi laillisen tilanteen palauttamiseen. Liiton hallitus päätti yksimielisesti kutsua liiton ylimääräinen edustajakokous käsittelemään asiaa. Edustajakokous 19.4.1999 erotti Saksan hallituksen jäsenyydestä ja varapuheenjohtajuudesta. Mainittua päätöstä ei ole moitittu. (Liitteenä pöytäkirja 19.4.1999.) Tämä tehtiin viivytyksettä sen jälkeen kun laitton tilanne selvisi.

Saksa ei koskaan ole myöskään ilmoittanut olevansa SPALIN asiamies. Saksa ei edes 19.4.1999 kokouksessa suostunut kysyttäessä ilmoittamaan, ettei hän ollut SETELIN jäsen.

Saksan väite siitä, että SETELI olisi sen muka jo aiemmin tiennyt ja hyväksynyt, on täysin perätön väite.

Saksa ei ole ollut sääntöjen 14 § 2 momentissa tarkoitettu jäsenjärjestön edustaja. Tämän tulee ehdottomasti olla jäsenyhdistyksen jäsen. Liiton edustajakokous valitsee vapaasti kaikki hallituksen jäsenet kokouksessa esitetyistä ehdokkaista, eli liiton henkilöjäsenistä ja jäsenyhdistysten jäsenistä. Mikäli ulkopuoliselle olisi annettu jäsenjärjestön edustuskelpoisuus, olisi valtakirjamenettely tullut sisällyttää sääntöihin.

5. Vastine pääasiassa.

Kutsu liiton edustajakokouksiin lähetetään sääntöjen mukaisesti kirjallisesti liiton jäsenille. Liiton jäseniä ovat jäsenyhdistykset ja liiton henkilöjäsenet. Kutsu on sääntöjen mukaisesti lähetetty SPAL ry:lle ja kokous on todettu laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. SPAL ry:llä puheenjohtajansa johdolla ei ollut mitään huomauttamista asiassa.

SETELIN hallituksen tehtävänä on valmistella ja tehdä esitykset liiton edustajakokoukselle ja kutsua edustajakokoukset koolle. Hallituksen jäsenet, jotka itse valmistelevat ja päättävät ajasta ja paikasta sekä kaikista hallituksen esityksistä,

ovat tietysti omista esityksistään täysin tietoisia ja myös vastuussa. Saksa on kuulunut hallitukseen, tosin laittomasti, ja on saanut luonnollisesti kutsut kaikkiin hallituksen kokouksiin kuten kaikki muutkin hallituksen jäsenet. Tosin Saksa on viime kesästä lähtien, jolloin aloitti riitelynsä, osallistunut 11:sta hallituksen kokouksesta ainoastaan kahteen. (Ptk.19.4.99)

Kantaja ei ole SPALIN nimeämä järjestöedustaja SETELIN hallituksessa, koska vaalin suorittaa SETELIN edustajakokous. Jäsenyhdistys ei voi nimetä hallitukseen edustajia. Saksan hallituksen varapuheenjohtajuus on liittoon kuulumattomana ollut alusta lähtien mitätön.

Saksa, joka ei ollut SETELIN jäsen ja jonka edustajakokous tästä tietämättä valittiin hallituksen jäseneksi, ei voi ajaa YhdL 32 ja 33 §:ssä tarkoitettua kannetta, koska valinta oli mitätön.

Kanneoikeutta ei ole myöskään 33 §:n perusteella, koska kanteen mukaan yhdistyksen päätöksen ei edes väitetä loukkaavan sivullisen oikeutta. Saksahan väittää SETELIN talousarvio-päätöksen loukkaavan eli koskevan SPAL ry:tä, ei Saksaa itseään. Saksalla ei ole millään perusteella asianosaiskelpoisuutta. Hänellä ei ole mitään kelpoisuutta SPALIN nimissä. SPAL on sidottu SETELIN syyskokouksen 1998 päätöksiin.

Saksalla itsellään ei ole, eikä voikaan olla mitään oikeus-
suojan tarvetta, koska hän ei ole SETELIN jäsen, ei ole maksa-
nut eikä maksa SETELILLE jäsenmaksuja, eikä hänellä ole mitään
osuutta SETELIN talousarvioon, eikä se millään tavalla koske
Saksaa.

6. Tapahtumien kulku.

Kokouskutsu hallituksen kokoukseen toimitetaan kaikille halli-
tuksen jäsenille postitse ja lisäksi faksilla niille, joilta
on saatu faksinumero. Saksa saa kokouskutsut molempia kautta;
myös 23.11.1998 kokoukseen.

Saksa sai kokouskutsussa ja puhelimitse tiedot käsiteltävästä
talousarviosta. Mitään velvollisuutta näistä tiedottamiseen
tai aina edes mahdollisuutta siihen ei ole. Kokoukseen tullaan
aina, eikä sen mukaan mitä käsitellään.

Kutsut edustajakokoukseen tulee lähettää liiton jäsenille.
Koska hallitus lähettää kutsut, ja on asiat valmistellut, ei ole
tarvetta eikä velvoitetta lähettää kutsuja itselleen. Kutsut
lähetetään jäsenliitoille. Jäsenliitto valitsee edustajansa
jäsenistään kokouksiin ja toimittaa niille kutsut. Tästä menet-
telystä ei koskaan ole ollut huomauttamista tai riitaa, ei
SPAL ry:n eikä muiden taholta, ennen Saksan nyt esittämiä
väitteitä.

Saksa oli myötävaikuttanut jälkeenpäin edustajakokouksessa 26.11.1998 tehtyyn päätökseen talousarvion hyväksymisestä 9.12.1998 pidetyssä hallituksen kokouksessa juuri sillä tavalla kuin edustajakokouksen päätöksessä tarkoitetaan.

Kokouksessa käsiteltiin seikkaperäisesti syyskokouksessa hallituksen päätäntävaltaan annetun, talousarvioon varatun arviomäärärahan, eli taloudellisen tuen käyttöä ja kokous päätti, että

- 1) selvitetään ns. taloudellisen tuen kohdistamista ja sisältöä niin, että tuki voidaan jäsenten tasavertainen kohtelu huomioiden käyttää jäsenten hyväksi tarkoituksenmuakisella tavalla, ja
- 2) päätökset tuen maksamisesta tehdään hallituksessa siinä järjestyksessä kuin selvitys antaa aihetta.

Täysi päätösvalta tuen käyttämisestä on SETELIN hallituksella. Hallituksella oli ja on edelleen mahdollisuus vaikuttaa päätökseen harkitsemallaan tavalla. Mitään automatiikkaa ei edustajakokouksen päätökseen sisälly. Hallituksen tulee vain ottaa jäsenten (SETELIN kaikki jäsenet, myös SPAL) tasavertainen kohtelu huomioon. Ainoastaan määrärahat jäsenten taloudelliseen tukemiseen on varattu, hallitus päättää mahdollisesta käytöstä.

Saksalla ei ollut asiasta mitään huomauttamista.

Saksa hyväksyi muiden mukana yksimielisenä päätöksenä ns. taloudellisen tuen käyttämisen jäsenille. Saksan väite, ettei hallituksella olisi asiassa päätösvaltaa on jälkeen päin keksittyä, kuten koko kannekin.

Yhdistyksen talousarvio on nimensä mukaisesti arvio. Yhdistyslaissa ei säädetä, että yhdistyksen olisi laadittava talousarvio. Yhdistyksen hallituksen tehtävänä on huolellisesti hoitaa lain 35 §:n mukaisesti yhdistyksen asioita. Tämän valtuutuksen nojalla jo pelkästään hallituksella on oikeus käyttää yhdistyksen varoja yhdistyksen tarkoituksen toteuttamiseen. (Ks. Norri-Palsala: Yhdistys, käytännön käsikirja)

7. Oikeudellista arviointia.

Edustajakokouksen 26.11.1998 tekemä talousarviota koskeva päätös oli yksimielinen kaikkien niiden osalta, joita se koski, eikä voi siten olla YhdL 32 §:ssä tarkoitettulla tavalla pätemätön, eikä 33 §:ssä tarkoitettulla tavalla mitätön.

Päätöksessä on ollut kysymys kaikilta jäseniltä perittävästä saman suuruisesta jäsenmaksusta. Jäsenmaksun suuruudesta päätetään jokaista vuotta varten aina erikseen sen mukaisesti kuin liiton toiminnan ja talouden arvioidaan vaativan. Koska SETELILLÄ ei ole mitään omaisuutta, jota vastaan voitaisiin saada lainaa alijäämän kattamiseen, on menot välttämätöntä kattaa jäsenmaksutuloilla. Muita tuloja ei liitolla ole.

Mitään vakiojäsenmaksua ei ole ollut. Vuoden 1999 jäsenmaksuksi päätettiin 173,88 mk. Se on kaikille jäsenille sama. SPALin jäseniltä kerätään aivan sama jäsenmaksu kuin muiltakin jäseniltä. Saksalta ei kerätä mitään jäsenmaksua.

Mistään erisuuruudesta jäsenmaksusta ei ole ollut kysymys, koska hallituksen pitää ottaa jäsenten tasavertainen kohtelu - myös SPAL - huomioon.

SETELI ei ole päättänyt antaa lahjoituksia tai avustuksia nime-tyille jäsenille, vaan määrärahan varaamisesta sen varmistami-seksi, että liiton kaikkia jäseniä kohdellaan myös taloudelli-sesti tasavertaisesti. Hallituksen tehtävänä on pitää tästä aina huoli. Menneitä tosiasioita ei voida unohtaa ja käsitellä vain yhtä vuotta erikseen, kuten Saksa harhaanjohtavasti tekee.

SETELIN talousarvioon (kuten ei keskusjärjestö STTK:aan) ei ole koskaan sisällytynyt mitään varoja jäsenyhdistyksen lakko-kuluja varten. SETELI ry. itsessään ei voi mennä laksoon. Kaikki sen jäsenet ovat jäsenyhdistyksissä ja lakko koskee aina vain jotakin tai joitakin jäsenyhdistyksiä. Jokainen jäsenyhdistys vastaa kaikista lakkokuluista itse, myös yläjärjestölle aiheutu-neista, riippumatta siitä, onko lakkovaroitus annettu yläjärjes-tön vai jäsenyhdistyksen nimissä.

Edustajakokouksessa ei tehty päätöstä taloudelliseen tukemiseen varatun 80.650, markan käyttämisestä. Hallitukselle jäi harkinta-valta taloudellisen tuen käyttämisestä tai sen käyttämättä

jättämisestä. Määrärahan varaamisella varmistettiin se, että kaikkia SETELIN jäseniä voitaisiin taloudellisesti kohdella tasavertaisesti, ottaen tällöin yksinomaan Palomiesliiton lakosta johtuneet ja SETELIN jäsenmaksuvaroista pakkotilanteessa - Palomiesliiton maksukyvyttömyys - maksetut 207.480, markan lakkokulut huomioon. SETELIN jäsenyhdistysten kaikista aikaisemmin olleista lakoista aiheutuneista lakkokuluista huolehti kukin yhdistys itse. SPAL ry. on ainoa, jonka lakkokuluja SETELIN oli pakko maksaa pelastaakseen lakon katastrofilta. (Ks. tuloslaskelmat 31.12.1997, 31.12.1998 ja tilintarkastajien tarkastuskertomus 10.9.1998)

SETELIN hallitus ei ole maksanut, eikä ole päättänyt maksaa taloudellista tukea kenellekään tänä vuonna. Hallituksessa on käyty keskustelua mahdollisuudesta jättää liiton talouden kohen- tamiseksi määräraha tänä vuonna maksamatta. Kanteen mukaista moitittavaa päätöstä ei ole olemassa.

Palomiesliiton kanssa ei lakkokuluista ole ollut riitaa, eikä vuoden 1999 jäsenmaksuista; päätökset sekä hallituksessa että edustajakokouksessa ovat olleet yksimielisiä.

Kaikki lakkoa koskevat päätökset on tehty Palomiesliiton hallituksessa. SETELIN hallituksen rooli oli muodollinen. SETELI ei tehnyt mitään SPAL ry:tä velvoittavia päätöksiä.

SPAL ry:n hallitus teki ensin lakkopäätöksen ja pyysi SETELIN hallitusta antamaan virallisen Palomiesliiton jäseniä koskevan lakkovaroituksen. Lakko alkoi ilman sovintoesitystä. SPAL ry:n hallituksella oli mahdollisuus luopua lakosta. SPAL ry:n hallitus hylkäsi ensimmäisen sovintoesityksen ja jatkoi omalla päätöksellään lakkoa. SPAL ry. myös itse hyväksyi toisen sovintoesityksen ja lakon päättämisen 23.2.1998. Lakkokulut ja niiden lisäntyminen aiheutuivat yksinomaan SPAL ry:n päätöksistä, ei SETELI ry:n. (Ks. ptk. SPAL, Hallitus 9.1.1998, ptk. SETELI, Hallitus 9.1.1998, ptk. SETELI, Hallitus 23.2.1998, Ptk. SETELI, Hallitus 14.10.1998, -kutsu syyskokoukseen 26.11.1998.)

8. Todistelu.

A. Vastajan kirjalliset todisteet ja teenat.

Liite 1. Edustajakokouksen tiedottaminen.

Postituskirjasta "sininen vihko" otetun valokopion merkinnät ovat järjestösihteeri Bertel Österlundin kirjauksia. Hän on huolehtinut postituksesta ja ko. merkinnöistä vuosi-kymmenien ajan.

Liite 2. SETELIN hallituksen kokous 23.11.1998.

Hallituksen yksimielinen päätös (SPAL ry:n edustajat mukana) talousarvioehdotukseksi edustajakokoukselle.

Liite 3. SETELIN edustajakokouksen pöytäkirja 26.11.1998.

SPAL ry:n edustajat hyväksyivät yksimielisesti talousarvion edustajakokouksessa.

Liite 4. SETELIN hallituksen kokous 9.12.1998.

Saksa myötävaikutti jälkikäteen talousarviopäätöksen toteuttamiseen.

Liite 5. SETELIN hallituksen kokous 15.9.1998.

Jäsenmaksut hyväksyttiin. Tilintarkastajien lausunto 10.9.1998 vastuun jaosta.

Liite 6. SETELIN hallituksen kokous 14.10.1998.

Edustajakokouksesta sopiminen. SPAL suorittaa jäsenmaksut SETELILLE sääntöjen mukaan ja myös työtaistelun ajalta.

Liite 7. Lakimiesliiton ja Lakimiesliiton työttömyyskassan FAX-selvitykset.

Saksasta ristiriitaiset tiedot.

Liite 8. SPAL ry:n hallituksen kokous 9.1.1998.

Työtaistelun sovintoesityksen hylkääminen.

Liite 9. SETELI ry:n hallituksen kokous 9.1.1998.

SETELI yhtyi SPALIN työtaistelun sovintoesityksen hylkäämiseen.

Liite 10. SETELI ry:n hallituksen kokous 23.2.1998.

SETELI yhtyi SPALIN päätökseen työtaistelun sovintoesityksen hyväksymiseen.

Liite 11. SETELI ry:n hallituksen kokous 1.7.1998.

SPAL:n työtaistelukulut ja niistä vastaaminen. Tasetiedot.

Liite 12. SETELI ry:n ylimääräinen kokous 19.4.1999.

Saksan erottaminen hallituksen jäsenyydestä ja varapuheenjohtajan tehtävistä.

B. Vastaaajan henkilötodistelu.

1) Puheenjohtaja Juha Antero Tulimaa, Kotka

(08065 - 1772)

Ammattikuntaliiton luonne jäsenyyteen. Valtakirjamenettely.
Hallinnon edustus. (Saksan erottaminen hallituksesta.
Salasiko Saksa jäsenyytensä?)

- 2) Tilintarkastaja Bo Jarl Långholm, Helsinki
(151133- 4718)

Edustajakokoukutsun tiedottaminen. Ammattikuntaliiton luonne
jäsenyyteen SETELI-järjestöä perustettaessa ja sen jälkeen.
Valtakirjamenettely. Tilintarkastajien lausuma varsinkin työ-
taisteluvastuun osalta. Tasa-arvon merkitys taloudenhoidon
suhteen.

9. Lopuksi.

Kanne tulee jättää tutkimatta kanneoikeuden puuttumisen takia,
tai joka tapauksessa hylätä kokonaisuudessaan perusteettomana.

Vastaaaja vaatii oikeudenkäyntikulut korkoineen laskun mukaan.

Helsingissä syyskuun 24 päivänä 1999.

Suomen Erityisteknisten liitto SETELI ry.
Helsinki

Laati: Kalevi Sadeluoto
varatuomari, Helsinki